

14. TAMMIKUUTA 2026

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2026
KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

Kaupunkiympäristö

Kaupunkiympäristö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	21 397 481	20 774 700	21 421 100	21 899 500	22 974 000
MENOT	-23 445 868	-21 015 300	-22 312 000	-22 622 400	-23 037 100
NETTO	- 245 464	- 173 600	- 780 900	- 617 900	41 900
Kaupunkiympäristö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 368 324	9 601 500	9 293 900	9 609 800	9 945 000
Maksutuotot	791 172	377 500	967 500	412 500	412 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	10 595 939	10 447 500	10 939 700	11 657 200	12 396 500
Toimintatuotot	21 397 481	20 774 700	21 421 100	21 899 500	22 974 000
Valmistus omaan käyttöön	1 802 922	67 000	110 000	105 000	105 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-8 457 318	-6 762 900	-7 004 400	-7 179 600	-7 392 200
Palvelujen ostot	-8 041 200	-9 634 700	-9 196 200	-9 277 300	-9 378 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 018 737	-3 370 800	-3 539 600	-3 529 500	-3 560 100
Avustukset	- 101 449	- 212 000	- 191 700	- 191 700	- 191 700
Muut toimintakulut	-1 827 124	-1 034 900	-2 380 100	-2 444 300	-2 514 900
Toimintakulut	-23 445 868	-21 015 300	-22 312 000	-22 622 400	-23 037 100
Toimintakate	- 245 464	- 173 600	- 780 900	- 617 900	41 900

TASEYKSIKÖT ml. vesilaitos ja tilakeskus

Tilakeskus vastaa kaupungin omistamista rakennuksista. Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa ostopalveluina kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut sekä julkisten tilojen, kuten torin, hoidon palvelusopimusten mukaisesti. Yhtiö huolehtii myös uusien toimitilojen hankesuunnittelusta, suunnittelun ohjauksesta ja rakennuttamisesta käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Lisäksi sen vastuulla on kvartaaliraportointi, joka sisältää taloustilanteen, tavoitteiden toteutumisen ja investointien etenemisen. Heinolan Tilapalvelut Oy:n omistajaohjauksesta vastaa kaupunginjohtajan johtoryhmä.

Vesilaitos vastaa kaupungin vesilaitoksen toiminnasta ja investoinneista. Vastuuviranhaltijana toimiva kuntatekniikkapäällikkö vastaa operatiivisesta ja talousohjauksesta sekä valvoo, että konsessiosopimuksen tavoitteet ja investoinnit toteutuvat. Varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottaa Lahti Aqua Oy sovitun vastuunjaon mukaisesti. Lahti Aqua Oy:llä on niin ikään vastuu kvartaaliraportoinnista, joka kattaa taloustilanteen, tavoitteiden toteutumisen ja investointien tilanteen.

Kaupunkiympäristö pl. vesilaitos, tilakeskus ja lupa- ja valvonta

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 776 186	4 860 400	4 546 900	4 636 700	4 734 600
Maksutuotot	100 258	37 500	592 500	37 500	37 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	2 174 415	2 000 200	1 375 000	1 375 000	1 375 000
Toimintatuotot	7 692 905	7 246 300	6 734 400	6 269 200	6 367 100
Valmistus omaan käyttöön	446 465	57 000	100 000	100 000	100 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-5 838 923	-5 902 800	-6 099 900	-6 242 100	-6 428 000
Palvelujen ostot	-3 030 623	-2 800 900	-2 786 700	-2 769 000	-2 772 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 748 602	-1 677 200	-1 749 700	-1 739 600	-1 739 600
Avustukset	- 101 449	- 211 500	- 191 200	- 191 200	- 191 200
Muut toimintakulut	- 632 142	- 830 300	- 948 900	- 971 700	- 998 900
Toimintakulut	-11 351 739	-11 422 700	-11 776 400	-11 913 600	-12 129 900
Toimintakate	-3 212 369	-4 119 400	-4 942 000	-5 544 400	-5 662 800

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa kaupungin yhdyskuntateknisistä palveluista, suunnittelusta, kiinteistönmuodostuksesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Sen tehtävänä on turvata toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämät palvelut.

Palvelualue koostuu neljästä vastuualueesta: kuntatekniikka, lupa- ja valvontapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä palvelualuejohtajan vastuualue, johon kuuluvat kaupunkisuunnittelu, mittaus- ja kiinteistöpalvelut, metsätalous ja kehittäminen.

- **Kuntatekniikka:** katujen, kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Tehtäviin kuuluvat myös satama ja laituripaikat.
 - Vastuualueella on kolme tulosyksikköä: *kadut ja liikenne*, *kunnallistekniikan ylläpito*, *puistot ja liikuntapaikat*. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat kaupungin soravarat, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotto sekä konekeskus- ja korjaamotoiminta.
- **Ruoka- ja siivouspalvelut:** ruokapalvelut päiväkodeille, kouluille ja lukiolle sekä kaupungin toimitilojen siivouspalvelut, jotka tuotetaan pääosin omana toimintana.
 - Vastuualueella on kaksi tulosyksikköä: *ruokapalvelut* ja *siivouspalvelut*
- **Palvelualuejohtajan vastuualue:** Vastuuviranhaltijat huolehtivat asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.
 - **Kaupunkisuunnittelu-tulosyksikkö** tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittelua sekä kaupunkikuvan eri osa-alueiden yhteensovittamista koko kaupungin alueella. Tulosyksikkö laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa kaupunkikuvan kehittämisestä ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidosta.
 - **Kiinteistö- ja mittauspalvelut -tulosyksikkö** vastaa kaupungin maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus ja muut kiinteistötoimitukset asemakaava-alueilla. Lisäksi yksikkö vastaa paikatiedonhallinnan ohjelmistoista ja maastomittauksista, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laatimisesta, sopimusvelvoitteiden seurannasta, verottajailmoituksista, kiinteistökauppa- ja maanvuokrasopimustietojen hallinnasta sekä maanvuokralaskutuksesta. Tulosyksikkö hoitaa myös tonttimarkkinoinnin ja yksityistieavustusten jakamisen.
 - **Metsätalous ja kehittäminen -tulosyksikkö** vastaa kaupungin metsäomaisuuden hallinnasta sekä kehittämishankkeista ja -projekteista, jotka on keskitetty palvelualuejohtajan alaisuuteen. Nämä hankkeet eivät rajoitu pelkästään sisäisiin kehittämistoimiin, vaan niillä on laajempi merkitys koko kaupunkikonsernille, ja ne sisältävät yhteistyötä sekä sisäisten että ulkoisten kumppaneiden ja verkostojen kanssa. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin vesialueisiin liittyvistä kalastuksenhoidon tehtävistä.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottaa Lahti Aqua Oy. Talousohjauksen piiriin kuuluu lisäksi Heinolan Tilapalvelut Oy, joka vastaa kaupungin kiinteistöjen ja julkisten tilojen hoidosta voimassa olevan palvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelut tuotetaan pääasiassa omana työnä, mutta niitä hankitaan myös ostopalveluina ja seudullisessa yhteistyössä (esim. jätehuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, joukkoliikenne).

Palvelualueen luottamushenkilöhallinnosta vastaa **kaupunkiympäristölautakunta**, joka ohjaa ja valvoo palvelualueen toimintaa. Palvelualueen viranomaistoimintojen luottamushenkilöhallinnosta vastaa seudullinen **ympäristölautakunta** ja sen **rakennusvalvontajaosto**.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitiekartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisuilla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, jotka säilytetään, käytetään loppuun ja myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnitteluilla ja uudistuksilla, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönotolla sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa. Lupa- ja valvontapalveluissa painopisteenä on sähköisten palvelujen kehittäminen ja digitiekartan toimenpiteiden toteuttaminen.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Yhdyskuntainfrastruktuurin kehittämisessä painotetaan Vierumäen kaavoitusta tukevia ratkaisuja ja erityisesti vesihuollon parantamista. Yhteistyötä tehdään Vierumäki Infra Oy:n kanssa vesihuollon toiminta-alueiden laajentamisessa ja vastuiden selkeyttämisessä sekä logististen yhteyksien kehittämisessä. Lisäksi varaudutaan MT 313 Vääksyntien kevyenliikenteen väylän rakentamiseen Asikkalan suunnasta VT 4:lle saakka. Vesihuollon kehittämiseen sisältyy siirtolinjojen parantamista, väylien laadun nostamista ja kaavoituksellisia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös maankäyttö- ja rakennuslain menettelyjen, kuten alueellisten poikkeamismenettelyjen, hyödyntäminen. Ratkaisuissa huomioidaan Vuolenskoskentien suuntainen asutuksen laajeneminen ja seudullinen yhteistyö esimerkiksi Lahti Aquan kanssa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankekumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Palvelualue jalkauttaa toiminnallisia uudistuksia varmistaakseen asetettujen tulosten saavuttamisen.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyödyt tuodaan arkeen kehittämistoimilla, joilla lisätään tehokkuutta ja turvataan toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä kaavoituksella, tonttivarannon kehittämisellä ja elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖ IRTAIN OMAISUUS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-50 000	-50 000	-70 000	-50 000
Netto	-100 000	-50 000	-50 000	-70 000	-50 000

MAA-ALUEIDEN OSTO- JA MYYNTI	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS KADUNRAKENNUS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-3 440 000	-3 885 000	-4 180 000	-3 380 000	-2 880 000
Netto	-3 440 000	-3 885 000	-4 180 000	-3 380 000	-2 880 000

RAKENNUKSET / TILAKESKUS YHTEENSÄ	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-925 000	-4 460 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000
Netto	-925 000	-4 460 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000

JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS VESILAITOS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000	-6 900 000	-3 900 000
Netto	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000	-6 900 000	-3 900 000

YLI 1,5 MILJ. EURON INVESTOINNIT (KUNTATEKNIikka)

Prisman kiertoliittymä	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-800 000	0	0	0	0
Netto	-800 000	0	0	0	0

Sammontie	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	0	-850 000	0	0
Netto	0	0	-850 000	0	0

Tamppilahdenkatu	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-500 000	0	0
Netto	0	-1 000 000	-500 000	0	0

Keskuskatu	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000
Netto	0	-1 000 000	-1 000 000	-1 500 000	-1 500 000

INVESTOINNIT

Vuonna 2026 välttämättömät investoinnit ja huoltovarmuuden turvaamiseen liittyvä investointitaso pyritään vakauttamaan kaupungin talouden kannalta kestäväälle pohjalle (vuosikate). Samalla on kuitenkin tärkeää varata määrärahat tulevaisuuteen suuntautuviin investointeihin sekä vuosittain että koko suunnittelukauden aikana. Kaupungissa on tunnistettu noin 20 miljoonan euron edestä hankkeita, jotka liittyvät kasvuun, korjausvelkaan ja uusiin alueisiin, esimerkiksi kaavoitettujen alueiden infrastruktuuriin eli vesihuollon, varustelun ja katujen rakentamiseen.

Vuonna 2026 kuntatekniikan investoinnit keskittyvät pääasiassa katujen ja vesihuollon rakentamiseen sekä vesilaitoksen verkoston uudistamiseen. Suurin osa hankkeista liittyy huoltovarmuuden turvaamiseen ja välttämättömien peruspalvelujen ylläpitoon sen tiedon pohjalta, joka tällä hetkellä on käytettävissä.

Kirkkiksen koulun rakentaminen (Kiinteistöleasing) etenee suunnitelmien mukaisesti ja valmistuu vuoden 2025 lopussa. Koulun kustannukset olivat kilpailutusvaiheessa 9,5 miljoonaa euroa, mikä jäi alle asetetun 10,7 miljoonan euron enimmäisrajan. Lisä- ja muutostöitä on kuitenkin odotettavissa, erityisesti monitoimikenttään liittyen. Hankkeen lopulliset kustannukset selviävät koulun valmistuttua, jolloin tarkentuvat myös mahdollisten muutosten ja lisätöiden kustannukset sekä kalusteiden hankinnat.

Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa jatkossa kaikki kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut, sillä myös kiinteistöpäällikkö siirtyi yhtiön palvelukseen 1.9.2025 alkaen. Yhtiö vastaa kokonaan kaupungin omistamien rakennusten kiinteistö- ja huoltopalveluista.

Kaupungin tavoitteena on edelleen vähentää omien rakennusten määrää, tukea uuden palveluyhtiön käynnistymistä ja varmistaa tärkeimpien rakennusten hyvä ylläpito. Uuden yhtiön avulla pyritään saavuttamaan koko kaupunkikonsernille hyötyjä, parantamaan kustannustehokkuutta muutosohjelman mukaisesti, käyttämään henkilöstöä aiempaa tehokkaammin sekä varmistamaan, että osaavaa työvoimaa on saatavilla myös tulevaisuudessa.

Kaupunkisuunnittelun sekä mittaus- ja kiinteistöpalveluiden kokoaminen samalle palvelualueelle on jo tehnyt prosesseista sujuvampia ja helpottanut tiedonkulkua. Jatkossakin yhdistäminen vaatii panostuksia tietotekniikkaan ja digitaalisiin työkaluihin sekä uusia investointeja eli rahoitusta ja resursseja. Samalla on tarpeen muokata kaupungin tonttivarantoa eli rakentamiseen varattuja maa-alueita, uudistaa vanhoja kaavoja eli maankäytön suunnitelmia sekä selkeyttää kaupungin maaomistusten käyttöä, esimerkiksi erottamalla rakentamiseen, virkistykseen ja liikenteeseen tarkoitettut alueet arvonluomisen keinoilla. Näillä toimilla vahvistetaan kaupungin elinvoimaa: sen kykyä houkutella asukkaita ja yrityksiä sekä tarjota hyvät palvelut. Työtä voidaan tehostaa ja ympäristökuormaa vähentää hyödyntämällä ilmasta otettuja tarkkoja aluekuvia sekä katujen ja ympäristön valokuvauksia.

Jatkuviin, kaupungin perustoimintaa ylläpitäviin investointeihin kuuluvat esimerkiksi katujen asfaltointi, katuvalaistuksen rakentaminen ja ylläpito, routavaurioiden rakenteellinen korjaaminen sekä pumppaamoiden ja vesijohtoverkoston saneeraukset. Kuntatekniikan investointisuunnitelmassa otetaan huomioon koko taloussuunnittelukauden tavoite parantaa kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita sekä edistää kaupunkiympäristön esteettömyyttä, jotta liikkuminen olisi kaikille helppoa. Investointien suunnittelua on pystytty tarkentamaan Lahti Aquan tuottaman tiedon avulla.

Liikenteen ja kaupunkiympäristön suunnittelussa etusijalle asetetaan kestävät liikkumismuodot, asukkaiden hyvinvointi sekä pitkän aikavälin investoinnit. Näillä hankkeilla tuetaan kaupungin hyvinvointityötä (Hyte), ilmastositoumuksia (Hinku / JETS), seudullista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa sekä maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevaa sopimusta (MAL).

Sitovuustaso

Valtuuston hyväksymän talousarvion sitovuustasona on palvelualueiden tulojen ja menojen netto.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)

Vastuuhenkilö: Kaupunkiympäristöjohtaja

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Asiakastyytyväisyys: Asiakaskokemuksen arviointi kertoo, että palvelut koetaan laadukkaiksi ja arki sujuvaksi. Esteettömyyden priorisointi: Esteettömyyden kehittäminen näkyy konkreettisesti kaupunkilaisten liikkumisessa ja saavutettavuudessa. Uusiutuvan energian edistäminen: Kaupungin energiantuotannossa uusiutuvat ratkaisut ovat vahvistuneet ja tukevat hiilineutraaliustavoitetta. Tavoitteiden seuranta: HINKU- ja JETS-seurannasta saadaan tietoa, joka ohjaa päätöksentekoa ja kehittämistä.
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Kaupungin houkuttelevuus ja elinvoima: Heinola tunnetaan vetovoimaisena ja elinvoimaisena kaupunkina, jossa väestökehitys tukee kestävää kasvua. Korkeakouluyhteistyö ja oppiva organisaatio: Yhteistyö korkeakoulujen kanssa vahvistaa Heinolaa oppivana kaupunkina ja tuo uusia innovaatioita kehittämiseen. Kaavoitus ja kaupunkikehittäminen: Kaavoitus etenee suunnitelmallisesti ja tukee pitkäjänteisesti yritystoiminnan, asumisen ja loma-asumisen tarpeita.
Vahva kaupunkiyhteisö - Laadukas päätöksenteko - Osallisuuden vahvistaminen - Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmät: Tietojärjestelmät tukevat sujuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, ja niiden käytettävyys koetaan hyväksi sekä henkilöstön että asiakkaiden näkökulmasta. Työhyvinvointi: Hyvinvointitoimet kohdentuvat oikein ja näkyvät henkilöstön jaksamisessa, sitoutumisessa ja työnilossa. Asukas- ja asiakaspalaute: Palaute otetaan järjestelmällisesti huomioon ja siihen vastataan nopeasti, mikä lisää luottamusta kaupungin toimintaan. Yhteistyö ja osallisuus: Yhteistyöprosessit ovat kehittyneet toimiviksi ja osallistumistapahtumat vahvistavat kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia.
Kestävä talous - Velkamäärän vähentäminen - Käyttötalouden tasapaino - Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Toimipisteoptimointi ja tilatehokkuus: Palveluverkko on ajantasainen ja tilat ovat tehokkaassa käytössä, mikä tukee kaupungin talouden tasapainoa. Vesilaitoksen talouden tasapaino ja korjausvelka-analyysi: Elinkaaritalouden hallinta varmistaa vesilaitoksen toimintavarmuuden ja suunnitelmalliset investoinnit. Omaisuuksien luokitus ja sen kestävä hyödyntäminen: Kaupungin omaisuutta hyödynnetään strategisesti siten, että se tukee sekä taloudellista kestävyyttä että ympäristötavoitteita. Yhteistyön tiivistäminen: Sopimus- ja yhteistyökäytännöt ovat ajantasaisia, ja ne tuottavat tehokkuutta sekä parempia palveluja asukkaille.

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riski-arvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Henkilöstöriskit (henkilöstön vaihtuma ja rekrytoinnin onnistumisen epävarmuus)	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 	Ennakoiva henkilöstösuunnittelu. Hiljaisen tiedon siirron varmistaminen. Positiivinen työnantajakuva	Palvelupäällikkö, Kiinteistöpäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Kaupunginarkkitehti, Maankäyttöinsinööri, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö
Taloudellinen riski	Hankintojen aikataulun venyminen	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu.	Kiinteistöpäällikkö, Palvelupäällikkö, Kaupunginarkkitehti, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Maankäyttöinsinööri, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö ruokapalveluissa (sähkön- tai vedenjakelun häiriö, muu toimitushäiriö tms.)	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varastossa väh. 2 päivän valmiusruoka. Sovittu ilmoitusjärjestelyt vesihuollon tai sähkönjakelun suhteen. Ruokapalvelun omavalvonnassa ohjeet äkillisiin toimintahäiriöihin.	Palvelupäällikkö, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Kiinteistöpäällikkö
Vahinkoriski	Vesihuoltolaitoksen äkillinen kriisi	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 1 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Ympäristöpäällikkö
Vahinkoriski	Liikenneonnettomuus pohjavesialueella	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Ympäristöpäällikkö
Vahinkoriski	Teollisuudessa onnettomuustilanne	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 	Varautumissuunnitelmat ajan tasalla	Ympäristöpäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kuntatekniikkapäällikkö, Maankäyttöinsinööri

Kaupunkiympäristö lautakunta

Kaupunkiympäristö lautakunta	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	9 230 154	9 402 500	9 128 900	9 444 800	9 780 000
Maksutuotot	100 258	37 500	592 500	37 500	37 500
Tuet ja avustukset	642 046	348 200	220 000	220 000	220 000
Muut toimintatuotot	10 595 939	10 446 500	10 938 700	11 656 200	12 395 500
Toimintatuotot	20 568 397	20 234 700	20 880 100	21 358 500	22 433 000
Valmistus omaan käyttöön	1 801 432	57 000	100 000	100 000	100 000
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-7 607 042	-5 902 800	-6 099 900	-6 181 200	-6 365 200
Palvelujen ostot	-7 395 716	-9 065 700	-8 613 800	-8 681 100	-8 771 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-5 013 812	-3 361 200	-3 529 700	-3 519 600	-3 550 200
Avustukset	- 101 449	- 211 500	- 191 200	- 191 200	- 191 200
Muut toimintakulut	-1 789 061	- 985 900	-2 325 900	-2 389 200	-2 458 100
Toimintakulut	-21 907 080	-19 527 100	-20 760 500	-21 023 200	-21 399 400
Toimintakate	462 750	764 600	219 600	435 300	1 133 600

TOIMINNAN KUVAUS

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa kaupungin yhdyskuntateknisistä palveluista, suunnittelusta, kiinteistönmuodostuksesta sekä ruoka- ja siivouspalveluista. Sen tehtävänä on turvata toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämät palvelut.

Palvelualue koostuu neljästä vastuualueista: kuntateknikka, lupa- ja valvontapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä palvelualuejohtajan vastuualue, johon kuuluvat kaupunkisuunnittelu, mittaus- ja kiinteistöpalvelut, metsätalous ja kehittäminen.

- **Kuntateknikka:** katujen, kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen ja ulkoliikuntapaikkojen suunnittelu, rakentaminen ja ylläpito. Tehtäviin kuuluvat myös satama ja laituripaikat.
 - Vastuualueella on kolme tulosityksikköä: *kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito, puistot ja liikuntapaikat*. Lisäksi vastuualueeseen kuuluvat kaupungin soravarat, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotto sekä konekeskus- ja korjaamotoiminta.
- **Ruoka- ja siivouspalvelut:** ruokapalvelut päiväkodeille, kouluille ja lukiolle sekä kaupungin toimitilojen siivouspalvelut, jotka tuotetaan pääosin omana toimintana.
 - Vastuualueella on kaksi tulosityksikköä: *ruokapalvelut ja siivouspalvelut*
- **Palvelualuejohtajan vastuualue:** Vastuuviranhaltijat huolehtivat asetettujen tavoitteiden toteutumisesta.
 - **Kaupunkisuunnittelu-tulosityksikkö** tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittelua sekä kaupunkikuvan eri osa-alueiden yhteensovittamista koko kaupungin alueella. Tulosityksikkö laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa kaupunkikuvan kehittämisestä ja rakennetun kulttuuriympäristön hoidosta.
 - **Kiinteistö- ja mittauspalvelut -tulosityksikkö** vastaa kaupungin maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistönmuodostus ja muut kiinteistötoimitukset asemakaava-alueilla. Lisäksi yksikkö vastaa paikatiedonhallinnan ohjelmistoista ja maastomittauksista, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laatimisesta, sopimusvelvoitteiden seurannasta, verottajailmoituksista, kiinteistökauppa- ja maanvuokrasopimustietojen hallinnasta sekä maanvuokralaskutuksesta. Tulosityksikkö hoitaa myös tonttimarkkinoinnin ja yksityistieavustusten jakamisen.
 - **Metsätalous ja kehittäminen -tulosityksikkö** vastaa kaupungin metsäomaisuuden hallinnasta sekä kehittämishankkeista ja -projekteista, jotka on keskitetty palvelualuejohtajan alaisuuteen. Nämä hankkeet eivät rajoitu pelkästään sisäisiin kehittämistoimiin, vaan niillä on laajempi merkitys koko kaupunkikonsernille, ja ne sisältävät yhteistyötä sekä sisäisten että ulkoisten kumppaneiden ja verkostojen kanssa. Lisäksi yksikkö vastaa kaupungin vesialueisiin liittyvistä kalastuksenhoidon tehtävistä.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottaa Lahti Aqua Oy. Talousohjauksen piiriin kuuluu lisäksi Heinolan Tilapalvelut Oy, joka vastaa kaupungin kiinteistöjen ja julkisten tilojen hoidosta voimassa olevan palvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelut tuotetaan pääasiassa omana työnä, mutta niitä hankitaan myös ostopalveluina ja seudullisessa yhteistyössä (esim. jätehuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, joukkoliikenne).

Palvelualueen luottamushenkilöhallinnosta vastaa **kaupunkiympäristölautakunta**, joka ohjaa ja valvoo palvelualueen toimintaa. Palvelualueen viranomaistoimintojen luottamushenkilöhallinnosta vastaa seudullinen **ympäristölautakunta** ja sen **rakennusvalvontajaosto**.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitiekartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisuilla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, jotka säilytetään, käytetään loppuun ja myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnitteluilla ja uudistuksilla, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönotolla sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa. Lupa- ja valvontapalveluissa painopisteenä on sähköisten palvelujen kehittäminen ja digitiekartan toimenpiteiden toteuttaminen.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Yhdyskuntainfrastruktuurin kehittämisessä painotetaan Vierumäen kaavoitusta tukevia ratkaisuja ja erityisesti vesihuollon parantamista. Yhteistyötä tehdään Vierumäki Infra Oy:n kanssa vesihuollon toiminta-alueiden laajentamisessa ja vastuiden selkeyttämisessä sekä logististen yhteyksien kehittämisessä. Lisäksi varaudutaan MT 313 Vääksyntien kevyenliikenteen väylän rakentamiseen Asikkalan suunnasta VT 4:lle saakka. Vesihuollon kehittämiseen sisältyy siirtolinjojen parantamista, väylien laadun nostamista ja kaavoituksellisia toimenpiteitä, joihin kuuluu myös maankäyttö- ja rakennuslain menettelyjen, kuten alueellisten poikkeamismenettelyjen, hyödyntäminen. Ratkaisuihin huomioidaan Vuolenskoskentien suuntainen asutuksen laajeneminen ja seudullinen yhteistyö esimerkiksi Lahti Aquan kanssa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankekumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Palvelualue jalkauttaa toiminnallisia uudistuksia varmistaakseen asetettujen tulosten saavuttamisen.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyödyt tuodaan arkeen kehittämistoimilla, joilla lisätään tehokkuutta ja turvataan toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä kaavoituksella, tonttivarannon kehittämisellä ja elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

SITOVUUSTASO

Valtuuston hyväksymän talousarvion mukaan vastualueen käyttösuunnitelmien sitovuustasona on palvelualueen tulojen ja menojen netto.

Käyttösuunnitelma

KÄYTTÖSUUNNITELMAN VASTUUALUEITTAISET TAVOITTEET

Käyttösuunnitelmassa asetetaan tavoitteet alemmalla tasolla, joiden toteuttaminen vastuutettu pääosin vastuualueiden johtajille. Käyttösuunnitelman tavoitteet hyväksyy kaupunginhallitus.

Kuvaus palvelualueen ja vastuualueiden toiminnasta ja tarkoituksesta

Kaupunkiympäristön palvelualue tuottaa koko kaupunkiyhteisön ja muiden palvelualueiden tarvitsemat yhdyskuntatekniset palvelut, suunnittelun, kiinteistönmuodostuksen sekä ruoka- ja siivouspalvelut.

Palvelualue koostuu neljästä vastuualueesta:

- **Kuntatekniikka**
- **Lupa- ja valvontapalvelut**
- **Ruoka- ja siivouspalvelut**
- **Palvelualuejohtajan vastuualue**

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa koko kaupunkiyhteisön ja muiden palvelualueiden tarvitsemista palveluista tuottamalla toimivan ja viihtyisän kaupungin edellyttämiä yhdyskuntateknisiä palveluja, suunnittelua, kiinteistönmuodostusta sekä ruoka- ja siivouspalveluja. Palvelualue muodostuu neljästä vastuualueesta: kuntatekniikka, lupa- ja valvontapalvelut, ruoka- ja siivouspalvelut sekä palvelualuejohtajan vastuualue, johon kuuluvat kaupunkisuunnittelu, mittaus- ja kiinteistöpalvelut, metsätalous ja kehittäminen. Toimialan luottamushenkilöhallinnosta vastaa kaupunkiympäristölautakunta.

Kuntatekniikka

Vastaa katujen, kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisten alueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Tehtäviin kuuluvat myös satama- ja laituripaikkojen hoito, kaupungin soravarojen hallinta, ylijäämämaiden ja lumen vastaanotto sekä konekeskus- ja korjaamotoiminnot.

- Tulosyksiköt: *kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito sekä puistot, liikunta- ja leikkipaikat.*

Kuntatekniikan vastuualue huolehtii katujen ja kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisessä käytössä olevien ulkoalueiden suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Lisäksi vastuualueelle kuuluvat sataman ja laituripaikkojen hoitoon liittyvät tehtävät. Sen tulosyksiköt ovat kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito sekä puistot ja liikunta- ja leikkipaikat. Vastuualue hoitaa myös kaupungin soravarantojen hallintaa, ylijäämämaiden ja lumen vastaanottoa sekä konekeskus- ja korjaamotoimintoja.

Lupa- ja valvontapalvelut

- Rakennusvalvonta: viranomaistehtävät Heinolassa ja Hartolassa.
- Ympäristönsuojelu: viranomaistehtävät Heinolassa, Hartolassa, Iitissä ja Sysmässä.

Lupa- ja valvontapalvelujen vastuualue vastaa rakennusvalvontapalveluista Heinolassa ja Hartolassa sekä ympäristönsuojelupalveluista Heinolassa, Hartolassa, Iitissä ja Sysmässä. Ympäristönsuojelun tulosyksikkö toimii ympäristönsuojeluviranomaisena ja rakennusvalvonnan tulosyksikkö rakennusvalvontaviranomaisena. Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen luottamushenkilöhallinnosta vastaa seudullinen ympäristölautakunta ja sen rakennusvalvontajaosto.

Ruoka- ja siivouspalvelut

- Ruokapalvelut: ateriat päiväkodeille, esiopetukselle, kouluille ja lukiolle.
- Siivouspalvelut: kaupungin toimitilat ja muut kaupungin käytössä olevat tilat. Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana, ulkoista myyntiä on vain vähän.

Ruoka- ja siivouspalvelujen vastuualue tarjoaa sisäisiä tukipalveluja ja asiakaspalveluja koko kaupunkiorganisaatiolle. Ruokapalvelu huolehtii ateriapalveluista päivähoitoon, esiopetukseen, peruskouluihin ja lukioon. Siivouspalvelu vastaa kaupungin toimitilojen ja muiden käytössä olevien tilojen siisteydestä. Ulkoista siivouspalvelumyyntiä on vain vähäisessä määrin, ja palvelut tuotetaan pääosin omana työnä.

Palvelualuejohtajan vastuualue

- **Kaupunkisuunnittelu:** yleis- ja asemakaavat, kaupunki- ja viherympäristön kehittäminen, rakennetun kulttuuriympäristön vaaliminen sekä osallisuus.
 - Kaupunkisuunnittelun tulosityksikkö tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittumista sekä kaupunkikuvan kehittämistä. Se laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa rakennetusta kulttuuriympäristöstä.
- **Kiinteistö- ja mittauspalvelut:** maapolitiikan toimeenpano, kiinteistönmuodostus, tonttijaot, maastomittaukset, paikkatieto, maankäyttösopimukset, kiinteistökauppakirjat ja maanvuokraus. Vastaa myös tonttimarkkinoinnista ja yksityistieavustusten jakamisesta.
 - Kiinteistö- ja mittauspalvelujen tulosityksikkö vastaa maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistötoimitukset, paikkatiedon hallinta, maankäyttösopimusten ja kiinteistökauppakirjojen laadinta, sopimusvelvoitteiden seuranta, maanvuokrasopimusten hallinta sekä maastomittaukset. Lisäksi yksikkö hoitaa tonttimarkkinointia ja yksityistieavustusten jakamista.
- **Metsätalous ja kehittämishankkeet:** metsäomaisuuden hallinta sekä kehittämisprojektit, joilla on laajempaa vaikutusta myös kumppaneihin ja verkostoihin. Lisäksi vastaa vesialueiden kalastuksenhoidosta.
 - Metsätalouden ja kehittämisen tulosityksikkö vastaa metsäomaisuuden hallinnasta ja kehittämishankkeista, joilla on laajempaa merkitystä koko kaupunkikonsernille. Lisäksi se huolehtii kaupungin vesialueiden kalastuksenhoitoon liittyvistä tehtävistä.

Palvelualuejohtajan vastuualueelle on koottu tulosityksiköitä ja tehtäviä, jotka läpileikkaavat koko kaupunkikonsernin toimintaa ja vaikuttavat myös ulkoisiin kumppanuuksiin ja verkostoihin.

Kaupunkiympäristön palveluja tuotetaan omana toimintana, mutta niitä hankitaan myös ostopalveluina ja toteutetaan seudullisessa yhteistyössä muun muassa jäte- ja vesihuollossa, pelastustoimessa, ympäristöterveydenhuollossa ja joukkoliikenteessä.

Palvelut tuotetaan pääosin omana toimintana. Lisäksi niitä hankitaan ostopalveluina ja seudullisessa yhteistyössä (esim. jäte- ja vesihuolto, pelastustoimi, ympäristöterveydenhuolto, joukkoliikenne).

Taseyksiköt

Tilakeskus

Tilakeskus vastaa kaupungin toimitilojen ja kiinteistöomaisuuden järjestämisvastuusta. Kiinteistöjen ja tilojen hallinnoinnista, kunnossapidosta, korjauksista sekä uusien toimitilojen hankesuunnittelusta ja rakennuttamisesta vastaa Heinolan Tilapalvelut Oy palvelusopimuksen ja PTS:n mukaisesti. Omistajaohjauksesta vastaa kaupunginjohtajan johtoryhmä, ja yhtiön toimintaa seurataan osavuosikatsausten yhteydessä. Vastuuviranhaltijana toimii kaupunkiympäristöjohtaja.

Vesilaitos

Vesilaitos vastaa kaupungin vesilaitoksen järjestämisvastuusta ja investoinneista. Vesihuoltopalvelujen operoinnista vastaa Lahti Aqua Oy konsessiosopimuksen ja sovitun vastuunjaon mukaisesti. Vastuuviranhaltijana toimii kuntatekniikkapäällikkö, joka vastaa operatiivisesta ohjauksesta ja konsessiosopimuksen valvonnasta osavuosikatsausten yhteydessä.

Palvelualueen luottamushenkilöhallinnosta vastaavat **kaupunkiympäristölautakunta**, **seudullinen ympäristölautakunta** (Heinola, Hartola ja Sysmä) sekä sen **rakennusvalvontajaosto** (Heinola ja Hartola).

Sitovuustaso

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa sitovuustaso on palvelualueiden tulojen ja menojen netto. Käyttösuunnitelmissa sitovuustaso on vastuualueiden tulojen ja menojen netto.

Palvelualuejohtajan vastuualue**205 000**

Pohjakartta/ortokuvat, Street Smart-kuvaukset
Maanhankinta
Metsäautotien perusparannus

35 000
150 000
20 000

Kuntatekniikka**3 420 000****Liikenneväylät****1 535 000**

Katuvalaistus
Ensi- ja uudelleen päällystys
Liikenneturvallisuus
Siltojen kunnostus
Kaupunkivalaistus
Tommola ratasilta ja 2. sijaisesti Varikon polttoaineiden huoltovarmuus
MT313, JK/PP silta

150 000
400 000
20 000
100 000
40 000
400 000
425 000

Kunnallistekniikan rakentaminen ja saneeraus**905 000**

Pienkohteet: pakollinen(yksit.tontit), suunnitelmamittaukset
Sinitaipaleen laiturit
Routavaurioiden korjaus
Jäkälätie
Tommolan kadut

100 000
75 000
150 000
130 000
450 000

Yli 1,5 M€ investointihankkeet**800 000**

Prisman kiertoliittymä ja katurakentaminen (Kauppakaari, hulevedet)

800 000

Puistot ja liikunta-alueet**180 000**

Leikkikenttien saneeraus
Ulkoilureitit/luontopolut
Liikennepuiston ja perhospuiston viimeistely
Urheilupuiston tekonurmikentän pinnan uusiminen
Runkolukittavat pyörätelineet

45 000
15 000
50 000
20 000
50 000

Vesilaitos**1 310 000****Veden hankinta ja jakelu****200 000**

Etäluettavat vesimittarit
Vedenottamoiden pienkorjaukset
Vesilaitoksen automaatio

50 000
50 000
100 000

Pumppaamot, jätevesien keräily- ja siirtolaitteet**270 000**

Jätevesipumppaamoiden saneeraus
Mäkikatu jätevesipumppaamo saneeraus
Puhdistamon lietesilojen suunnittelu ja saneeraus

200 000
50 000
20 000

Vesi-, viemäri- ja hulevesiverkosto**640 000**

Vuosittaiset akuutit muutostyöt
Hakasuon vedenottamon saneeraus
Jäkälätie (vesihuollon osuus)

50 000
500 000
90 000

Yli 1,5 M€ investointihankkeet

Urheiluopisto-Vierumäki vesihuoltolinja
Musterin runkovesijohto (Sinilähde)

200 000

100 000
100 000

Tilakeskus 2026
Varhaiskasvatuksen rakennukset

Vierumäen pk:n piha-alue
Kailaan pihakatokset

925 000
40 000

20 000
20 000

Koulurakennukset

Lyseonmäen koulu; korjauksia ja monitoimikenttä

350 000

350 000

Muut rakennukset

Rantakylpylä sisätilan remontti
Maaherrankatu 1B vesikaton korjaus
Supin rakennukset (vesikatto)
Lääninkivalterin talon korjauksia
WPK-talon väliaikatarjoilutilat
Lintutarhan korjaukset
Jäähalli sokkelikorjaus

535 000

150 000
10 000
60 000
15 000
100 000
100 000
100 000

Strateginen päämäärä	Tavoite 2026	Mittari ja tavoitetaso	Vastuu
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Asiakastyytyväisyys: Asiakaskokemuksen arviointi kertoo, että palvelut koetaan laadukkaiksi ja arki sujuvaksi. Esteettömyyden priorisointi: Esteettömyyden kehittäminen näkyy konkreettisesti kaupunkilaisten liikkumisessa ja saavutettavuudessa. Uusiutuvan energian edistäminen: Kaupungin energiantuotannossa uusiutuvat ratkaisut ovat vahvistuneet ja tukevat hiilineutraaliustavoitetta. Tavoitteiden seuranta: HINKU- ja JETS-seurannasta saadaan tietoa, joka ohjaa päätöksentekoa ja kehittämistä. Ekosysteemipalveluiden kehittäminen: Luonnon monimuotoisuuden ja lähiluonnon virkistysarvojen lisääminen.	Palvelusopimusten mukaiset palvelut Kaupunkisuunnittelu priorisoi kolme esteettömyyden kehittämiskohdetta EnerKey laskennasta todetaan tavoitteen toteutuminen HINKU- ja JETS sopimuskausien tavoitteet. Pilotoidaan myös alueidenkäytön hiilivaikutusten arviointia. Monimuotoisuuden ja virkistysarvojen kannalta tärkeiden kohteiden tunnistaminen, niistä viestiminen ja arvojen kehittäminen.	Kaupunginarkkitehti, Kuntatekniikkapäällikkö, Palvelupäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Metsänhoitaja, Maankäyttöinsinööri

Uudistuva työ ja asuminen • Muuttovoiton vahvistaminen • Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä • Monipaikkainen Heinola	• Kaupungin houkuttelevuus ja elinvoima: Heinola tunnetaan vetovoimaisena ja elinvoimaisena kaupunkina, jossa väestökehitys tukee kestäväää kasvua. • Korkeakouluyhteistyö ja oppiva organisaatio: Yhteistyö korkeakoulujen kanssa vahvistaa Heinolaa oppivana kaupunkina ja tuo uusia innovaatioita kehittämiseen. • Kaavoitus ja kaupunkikehittäminen: Kaavoitus etenee suunnitelmallisesti ja tukee pitkäjänteisesti yritystoiminnan, asumisen ja loma-asumisen tarpeita.	Osallistutaan kolmeen merkittävään tonttimarkkinointitapahtumaan, joista kaksi Heinolan ulkopuolella. Kaupunkiympäristön palvelualueella 3 korkeakouluharjoittelijaa, opinnäytetöitä yhtäaikaaisesti enintään 20 kpl Kaavoitusprosessien priorisointi strategisella tavoitekartalla. Uutta yritystoimintaa, matkailua, asumista ja loma-asumista mahdollistetaan aktiivisesti kaavahankkeilla.	Kaupunginarkkitehti, Kuntatekniikkapäällikkö, Palvelupäällikkö, Johtava rakennustarkastaja, Ympäristöpäällikkö, Maankäyttöinsinööri, Metsänhoitaja
Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	• Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmät: Tietojärjestelmät tukevat sujuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, ja niiden käytettävyys koetaan hyväksi sekä henkilöstön että asiakkaiden näkökulmasta. • Työhyvinvointi: Hyvinvointitoimet kohdentuvat oikein ja näkyvät henkilöstön jaksamisessa, sitoutumisessa ja työnilossa. • Asukas- ja asiakaspalaute: Palaute otetaan järjestelmällisesti huomioon ja siihen vastataan nopeasti, mikä lisää luottamusta kaupungin toimintaan. • Yhteistyö ja osallisuus: Yhteistyöprosessit ovat kehittyneet toimiviksi ja osallistumistapahtumat vahvistavat kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia.	Yksinkertaisen 3D-mallin esittäminen intranetin paikkatieto-ohjelmassa (maanpinta, rakennukset kuutiomaisina) Katujen ja yleisten alueiden kalusteet tietojärjestelmässä • Liikennemerkkitiedon ajantasaistaminen asemakaava-alueella • Leikkivälineiden tietojen tallennuksen toimintamallin luominen Asiakkaiden ja henkilöstön käyttöliittymien parantaminen. Mittari asiakaspalaute ja henkilöstön osaaminen tietojärjestelmien käytössä • Katu- ja viherpalvelujen henkilöstö on saanut koulutuksen ja välineet varustetiedon keräämiseen Työhyvinvointikysely (KEVA-kysely) työhyvinvointi nykyisellä tasolla Palautteisiin vastataan viiveettä. Panostetaan ennako- ja jälkiviestintään. Osallistumistapahtumia 5 kpl. Lisäksi hankekohtaiset tapahtumat. Vieraslajien torjunnan toimintamallin ja osallistamistyökalujen käyttö vakiintunut sekä viestintäkampanja aiheesta toteutettu.	Kaupunginarkkitehti, Palvelupäällikkö, Ympäristöpäällikkö, Kuntatekniikkapäällikkö, Metsänhoitaja, Maankäyttöinsinööri, Johtava rakennustarkastaja

Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	• Toimipisteoptimointi ja tilatehokkuus: Palveluverkko on ajantasainen ja tilat ovat tehokkaassa käytössä, mikä tukee kaupungin talouden tasapainoa. • Vesilaitoksen talouden tasapaino ja korjausvelka-analyysi: Elinkaaritalouden hallinta varmistaa vesilaitoksen toimintavarmuuden ja suunnitelmalliset investoinnit. • Omaisuuksien luokitus ja sen kestävä hyödyntäminen: Kaupungin omaisuutta hyödynnetään strategisesti siten, että se tukee sekä taloudellista kestävyttä että ympäristötavoitteita. • Yhteistyön tiivistäminen: Sopimus- ja yhteistyökäytännöt ovat ajantasaisia, ja ne tuottavat tehokkuutta sekä parempia palveluja asukkaille. • Biojätteen vähentäminen: Päiväkotij- ja kouluruokailussa kampanjoidaan lautasjätteen vähentämiseksi. Ruokien menekinseurantaa tehostetaan biojätteen määrän vähentämiseksi. Vaikutus tuotantokustannuksiin sekä ympäristövaikutuksiin.	Heinolan Tilapalvelut Oy tekee esityksiä tilatehokkuuden parantamiseksi Viemäriverkoston kuvaamista jatketaan 800 hehtaaria uutta metsäsuunnitelmaa valmiina taajama- ja virkistymetsistä Kaupungin omistamien potentiaalisten luontoarvokauppa- ja kompensatiorekisterikohteiden tunnistaminen. Virkistysmatkailun lisääntyminen. Tarkastellaan kaupungin kiinteistöjen arvoluomisen mahdollisuuksia. Tarkistetaan palvelualueen tehtäväkuvien ajantasaisuus toimintaprosessien suhteen Ruokapalvelu vähentää biojätteen määrää 15 % vuoden 2025 määrästä.	Kaupunginarkkitehti, Ympäristöpäällikkö, Kuntatekniikkapäällikkö, Metsänhoitaja, Maankäyttöinsinööri, Johtava rakennustarkastaja, Palvelupäällikkö
---	---	---	---

Palvelualuejohtajan vastuualue (Kaupunkiympäristö)

Palvelualuejohtajan vastuualue (Kaupunkiympäristö)	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	3 310 192	2 919 700	2 756 500	2 196 500	2 196 500
MENOT	-3 077 077	-3 311 600	-3 531 000	-3 606 600	-3 678 700
NETTO	233 115	- 391 900	- 774 500	-1 410 100	-1 482 200

TOIMINNAN KUVAUS

Palvelualuejohtajan vastuualueelle on koottu tulosityksiköitä ja tehtäviä, jotka läpileikkaavat koko kaupunkikonsernin toimintaa ja vaikuttavat myös ulkoisiin kumppanuuksiin ja verkostoihin.

- Kaupunkisuunnittelun tulosityksikkö tarkastelee kokonaisvaltaisesti maankäyttöä, toimintojen ja rakennusten sijoittumista sekä kaupunkikuvan kehittämistä. Se laatii ja ohjaa yleis- ja asemakaavoja sekä vastaa rakennetusta kulttuuriympäristöstä.
- Kiinteistö- ja mittauspalvelujen tulosityksikkö vastaa maapolitiikan toimeenpanosta sekä kiinteistönmuodostukseen ja maastomittaukseen liittyvistä viranomaistehtävistä. Tehtäviin kuuluvat muun muassa maan hankinta, myynti ja vuokraus, tonttijaot, kiinteistötoimitukset, paikkatiedon hallinta, maankäyttösovimusten ja kiinteistökauppakirjojen laadinta, sopimusvelvoitteiden seuranta, maanvuokrasopimusten hallinta sekä maastomittaukset. Lisäksi yksikkö hoitaa tonttimarkkinointia ja yksityistieavustusten jakamista.
- Metsätalouden ja kehittämisen tulosityksikkö vastaa metsäomaisuuden hallinnasta ja kehittämishankkeista, joilla on laajempaa merkitystä koko kaupunkikonsernille. Lisäksi se huolehtii kaupungin vesialueiden kalastuksenhoitoon liittyvistä tehtävistä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Palvelualueen tavoitteet perustuvat kaupungin strategiaan ja edellyttävät digitaalisten valmiuksien jatkuvaa kehittämistä. Digitekartan toteuttaminen, johon sisältyy muun muassa tiedolla johtamisen vahvistaminen ja sähköisten palvelujen laajentaminen, on keskeinen painopiste. Lisäksi palvelualue syventää yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja kehittää hanketoimintaansa sekä kehittää seudullista yhteistyötä.

Kaupungin uudistuminen perustuu elinvoimaisuuteen, joka luo perustan kaupungin tuloille ja menestykselle. Tämä edellyttää muun muassa palveluverkon ja palvelutuotannon kriittistä tarkastelua, kiinteistöomaisuuden vähentämistä ja hallinnan kehittämistä, automatisoinnin lisäämistä, omistajaohjauksen ja sopimusvalvonnan tarkentamista sekä tilatehokkuuden parantamista palveluverkkoa tukevilla ratkaisulla. Lisäksi kehittämistyössä huomioidaan palveluverkon tehokas hyödyntäminen ja tilatehokkuus kiinteistöohjelman mukaisesti.

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, joita säilytetään, käytetään loppuun tai myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisveloite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

Investointien osalta palvelualue priorisoi ilmastotyötä, energiatehokkuutta ja Lahden seudun MAL-sopimuksen tavoitteiden edistämistä. Tavoitteiden saavuttamiseksi haetaan aktiivisesti rahoitusta ja hankekumppanuuksia. Energia- ja ilmastokysymyksiin vaikutetaan hankinnoilla, ostopalvelusopimuksilla sekä arjen valinnoilla ja työskentelytavoilla.

Heinolan kaupungin nykyinen metsäsuunnitelma sisältää toimenpide-ehdotuksia vuoteen 2028 asti. Syksyllä 2025 hyväksyttävän Heinolan kaupungin metsäohjelman periaatteiden mukaisen metsäsuunnitelman laadinta jatkuu vuonna 2026. Metsäsuunnitelma tullaan ulottamaan taajamametsiin sekä aiemmin suunnitelman ulkopuolelle, jääneille kaava-alueille puuston pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen hoidon varmistamiseksi.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyötyjä tuodaan käytännön arkeen kehittämistoimilla, joiden tavoitteena on lisätä tehokkuutta ja turvata toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan enintään vuosikatteen, noin kahdeksan miljoonan euron, suuruiseksi, ja lisäksi varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin. Elinvoimaa vahvistetaan asiakaslähtöisellä tonttivarannon kehittämisellä sekä elinkeinopalveluja tukevilla toimenpiteillä.

Palvelualueen toiminnan painopistealueisiin kuuluu palvelualueiden välisen yhteistyön vahvistaminen, osaavan henkilöstön rekrytointi ja sitouttaminen sekä ympäristönsuojelun edistäminen. Henkilöstön työkyvyn ylläpito ja valmistautuminen tietomallien käyttöönottoon ovat keskeisiä tavoitteita.

Kiinteistöt ja mittaus pyrkii olemaan oikea-aikaisesti mukana asemakaavoitusprosessissa ja hoitaa maankäyttösopimusneuvottelut. Kiinteistönmuodostus keskittyy vuonna 2026 yleisten alueiden lohkomisiin. Tonttimyynnin painopiste on Heinolan tunnetuksi tekemisessä uusille asukkaille ja yritystonttimyynnin lisäämisessä. Maastomittaus tekee kiinteistönmuodostuksen, rakennusvalvonnan ja kunnallistekniikan mittauksia sekä kokeilee uutena drone-kartoitusta.

Palvelualueen kehittämistoiminnassa pyritään hyödyntämään kaupungin strategiaan tavoitteisiin sopivia rahoitusmahdollisuuksia.

Kuntatekniikka

Kuntatekniikka	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	1 228 894	1 211 600	843 000	844 100	845 200
MENOT	-5 213 188	-5 009 100	-5 100 400	-5 102 100	-5 172 900
NETTO	-3 537 829	-3 740 500	-4 157 400	-4 158 000	-4 227 700

TOIMINNAN KUVAUS

Kuntatekniikan vastuualue huolehtii katujen ja kunnallistekniikan, puistojen, puistometsien, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen ja muiden yleisessä käytössä olevien ulkoalueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Lisäksi vastuualueelle kuuluvat sataman ja laituri- ja laituripaikkojen hoitoon liittyvät tehtävät. Sen tulosityksiköt ovat kadut ja liikenne, kunnallistekniikan ylläpito sekä puistot ja liikunta- ja leikkipaikat. Vastuualue hoitaa myös kaupungin soravarantojen hallintaa, ylijäämämaiden ja lumen vastaanottoa sekä konekeskus- ja korjaamotoimintoja.

Palvelualueen operatiiviseen ohjaukseen sisältyy myös kaupungin vesilaitos, vaikka varsinaiset vesihuoltopalvelut tuottaa Lahti Aqua Oy.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Vuonna 2026 kuntatekniikan investoinnit keskittyvät pääasiassa katujen ja vesihuollon rakentamiseen sekä vesilaitoksen verkoston uudistamiseen. Suurin osa hankkeista liittyy huoltovarmuuden turvaamiseen ja välttämättömien peruspalvelujen ylläpitoon sen tiedon pohjalta, joka tällä hetkellä on käytettävissä.

Vesihuollon toimintavarmuutta vahvistetaan yhteistyössä Lahti Aquan kanssa muun muassa pohjavesiottamoiden suunnittelun ja uudistusten, etäluettavien mittareiden ja sähköisten palvelujen käyttöönoton sekä asiakaslähtöisempien palvelujen ja investointien avulla, joiden tavoitteena on vähentää korjausvelkaa.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Muutosohjelman hyötyjä tuodaan käytännön arkeen kehittämistoimilla, joiden tavoitteena on lisätä tehokkuutta ja turvata toiminnan jatkuvuus. Investointitaso mitoitetaan vuosikatteen mukaiseksi, noin kahdeksaan miljoonaan euroon, ja varataan erilliset määrärahat tulevaisuusinvestointeihin.

Ruoka ja siivous

Ruoka ja siivous	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TULOT	3 153 819	3 115 000	3 134 900	3 228 600	3 325 400
MENOT	-3 061 474	-3 102 000	-3 145 100	-3 204 900	-3 278 300
NETTO	92 345	13 000	-10 100	23 700	47 100

TOIMINNAN KUVAUS

Ruoka- ja siivouspalvelujen vastuualue tarjoaa sisäisiä tukipalveluja ja asiakaspalveluja koko kaupunkiorganisaatiolle. Ruokapalvelu huolehtii ateriapalveluista päivähoitoon, esiopetukseen, peruskouluihin ja lukioon. Siivouspalvelu vastaa kaupungin toimitilojen ja muiden käytössä olevien tilojen siisteydestä. Ulkoista siivouspalvelumyyntiä on vain vähäisessä määrin, ja palvelut tuotetaan pääosin omana työnä.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

Kirkkiksen koulu aloittaa toimintansa maaliskuussa 2026. Ruokapalvelut toteutetaan palvelukeittiömallilla ja kylmäruoka toimitetaan Kailaan keittiöltä. Ruoka- ja siivouspalvelulla ei ole tarvetta henkilöstölisäykselle uuden kohteen aloittamisesta huolimatta, vaan toiminta voidaan suunnitella nykyisen henkilöstöresurssien mukaan.

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

Ruoka- ja siivouspalvelut tuotetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti siten, että ne tukevat asiakkaiden toimintaa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilakeskus

Tilakeskus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	98 629	18 600	0	0	0
Muut toimintatuotot	8 171 347	8 196 300	9 063 700	9 481 200	9 920 500
Toimintatuotot	8 269 976	8 214 900	9 063 700	9 481 200	9 920 500
Valmistus omaan käyttöön	265 276	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 176 152	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 625 367	-3 877 800	-3 295 600	-3 380 000	-3 467 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 043 339	-1 684 000	-1 760 000	-1 760 000	-1 790 600
Muut toimintakulut	-1 126 667	0	-1 350 000	-1 390 500	-1 432 200
Toimintakulut	-6 971 526	-5 561 800	-6 405 600	-6 530 500	-6 689 800
Toimintakate	1 563 727	2 653 100	2 658 100	2 950 700	3 230 700
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Muut rahoitustuotot	124	0	0	0	0
Vuosikate	1 563 587	2 653 100	2 658 100	2 950 700	3 230 700
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman muk. poistot	-2 561 811	-2 647 500	-2 730 900	-2 766 600	-3 003 900
Tilikauden tulos	-1 448 880	5 600	-72 800	184 100	226 800
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 681 974	455 600	377 200	634 100	676 800

INVESTOINNIT

Kaupungintalon peruskorjaus	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-3 000 000	-1 000 000	0	0
Netto	0	-3 000 000	-1 000 000	0	0

Jäähalli	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	0	-700 000	-1 000 000	-500 000
Netto	-100 000	0	-700 000	-1 000 000	-500 000

RAKENNUKSET / TILAKESKUS YHTEENSÄ	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-925 000	-4 460 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000
Netto	-925 000	-4 460 000	-2 460 000	-1 775 000	-1 700 000

RAHOITUSLASKELMA

Tilakeskus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikeliijäämä (alijäämä)	-1 448 740	5 600	-72 800	184 100	226 800
Poistot ja arvonalentumiset	3 012 467	2 647 500	2 730 900	2 766 600	3 003 900
Rahoitustuotot ja -kulut	- 140	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	280 740	0	0	0	0
Toiminnan rahavirta	1 844 328	2 653 100	2 658 100	2 950 700	3 230 700
Investointimenot	-1 176 344	-8 290 000	- 925 000	-4 460 000	-2 460 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	9 000	0	0	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	186 041	0	0	0	0
Investointien rahavirta	- 981 303	-8 290 000	- 925 000	-4 460 000	-2 460 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	863 025	-5 636 900	1 733 100	-1 509 300	770 700
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	-2 909 548	- 413 100	-1 733 100	1 509 300	- 770 700
Saamisten muutos muilta	2 104 208	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	-57 685	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 863 025	- 413 100	-1 733 100	1 509 300	- 770 700
Rahoituksen rahavirta	- 863 025	- 413 100	-1 733 100	1 509 300	- 770 700
Rahavarojen muutos	0	-6 050 000	0	0	0

TOIMINNAN KUVAUS

Heinolan Tilapalvelut Oy tuottaa jatkossa kaikki kaupungin tarvitsemat kiinteistöpalvelut, sillä myös kiinteistöpäällikkö siirtyi yhtiön palvelukseen 1.9.2025 alkaen. Yhtiö vastaa kokonaan kaupungin omistamien rakennusten kiinteistö- ja huoltopalveluista.

Kaupungin tavoitteena on edelleen vähentää omien rakennusten määrää, tukea uuden palveluyhtiön käynnistymistä ja varmistaa tärkeimpien rakennusten hyvä ylläpito. Uuden yhtiön avulla pyritään saavuttamaan koko kaupunkikonsernille hyötyjä, parantamaan kustannustehokkuutta muutosohjelman mukaisesti, käyttämään henkilöstöä aiempaa tehokkaammin sekä varmistamaan, että osaavaa työvoimaa on saatavilla myös tulevaisuudessa.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

TOIMINNAN PAINOISTEALUEET

Vuonna 2026 jatketaan kaupungin omistamien noin 70 kiinteistön kokonaisuuden järjestelyä. Kokonaisuuteen sisältyy kiinteistöjä, joita säilytetään, käytetään loppuun tai myydään tai puretaan. Tavoitteena on pienentää kiinteistötasetta, poistoja ja käyttökuluja sekä parantaa tila- ja energiatehokkuutta. Järjestelyissä huomioidaan myös sote-tilojen yhtiöittämisvelvoite, tehostetumpi myyntiprosessi sekä imago-, arvo- ja kulttuurihistoriallisten rakennusten merkityksen hyödyntäminen kaupungin elinvoiman ja houkuttelevuuden vahvistamisessa.

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)**Vastuuhenkilö:** Kaupunkiympäristöjohtaja

Tilakeskus hankkii palvelut Heinolan Tilapalvelut Oy:ltä. Yhtiö vastaa kaupungin kiinteistöjen ja tilojen hallinnoinnista, mukaan lukien tilahallinta, osakehuoneistot, vuokratilat sekä julkiset tilat, kuten tori, palvelusopimuksen ja PTS:n mukaisesti. Heinolan Tilapalvelut Oy vastaa kunnossapidosta, korjauksista, tilausten kilpailuttamisesta, uusien toimitilojen hankesuunnittelusta ja rakennuttamisesta sekä asetettujen tavoitteiden toteuttamisesta.

Yhtiö raportoi kaupunkiympäristön palvelualueelle neljännesvuosittain taloustilanteesta, tavoitteiden toteutumisesta ja investointien etenemisestä.

- Kaupunginhallitus vastaa yhtiön strategisesta omistajaohjauksesta. Operatiivisesta omistajaohjauksesta ja omistajatahdon toimeenpanosta vastaa kaupunginjohtajan johtoryhmä.
- Kaupunkiympäristölautakunta vastaa yhtiötä koskevasta talousohjauksesta osana palvelualueen talousarviota ja -seurantaa.
- Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa yhtiöltä tilattavien palvelujen määrittelystä, tilaamisesta ja palvelusopimusten seurannasta.
- Kaupunginjohtaja ja kaupunkiympäristöjohtaja vastaavat asioiden valmistelusta ja esittelystä omille toimielimilleen.

Tilakeskuksen toiminnan ohjausta varten on perustettu yhteistyöryhmä, joka muodostuu kaupunginjohtajan johtoryhmästä täydennettynä Heinolan Tilapalvelut Oy:n toimitusjohtajalla. Yhteistyöryhmä seuraa palvelusopimuksen ja PTS:n mukaisten tavoitteiden toteutumista sekä valmistelee mittareiden tavoitetasot osana talousarvion valmistelua.

Tilakeskuksen osalta tavoitteiden toteuttamista ohjaavat palvelualueen tavoitteet sekä palvelusopimus ja PTS.

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu • Hyvinvointi lisääntyy • Toimiva arki • Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Ks. palvelusopimus
Uudistuva työ ja asuminen • Muuttovoiton vahvistaminen • Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä • Monipaikkainen Heinola	Ks. palvelusopimus
Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Ks. palvelusopimus
Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Ks. palvelusopimus

Käyttösunnitelma

Strateginen päämäärä	Tavoite 2026	Mittari ja tavoitetaso	Vastuu
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Asiakastyytyväisyys: Asiakaskokemuksen arviointi kertoo, että palvelut koetaan laadukkaiksi ja arki sujuvaksi. Palvelualueiden välinen yhteistyö ja osaamisen jakaminen johtoryhmätyön kautta tukevat laadun paranemista (ohjaus ja neuvonta). Esteettömyyden priorisointi: Esteettömyyden kehittäminen näkyy konkreettisesti kaupunkilaisten liikkumisessa ja saavutettavuudessa. Kaupunkisuunnittelu priorisoi kehittämiskohteita ja varmistaa parannusten toteutumisen. Uusiutuvan energian edistäminen: Kaupungin energiantuotannossa uusiutuvat ratkaisut vahvistuvat ja tukevat hiilineutraaliustavoitetta. Energiaratkaisut kytkeytyvät resurssiviisauden työryhmän kehittämiseen. Tavoitteiden seuranta: HINKU- ja JETS-seurannasta saadaan tietoa, joka ohjaa päätöksentekoa ja kehittämistä. Seuranta on säännöllistä ja vaikutukset näkyvät strategisten työryhmien työssä.	Kaupungin tilat tukevat sujuvaa arkea, hyvää palvelukokemusta ja resurssiviisaita ratkaisuja. - Asiakastyytyväisyys kiinteistöpalveluihin (käyttäjät) yli 3,5 / 5 - Palvelualueiden johdon tyytyväisyys kiinteistöpalveluihin yli 3,5 / 5 - Esteettömyyskohteiden toteutumisaste PTS:n mukaisissa hankkeissa 100 % - Energiatehokkuus kehittyä HINKU- ja JETS-tavoitteiden mukaisesti - Energiankulutus kWh/m² (seuranta) - Energiatehokkuustoimenpiteiden toteutus PTS:n mukaisesti (kyllä/ei) - Uusiutuvan energian osuus Tilakeskuksen vastuulla olevissa kohteissa kasvaa edellisvuodesta - Kiinteistöihin tai piha-alueisiin liittyvät tapaturmat 0 kpl / vuosi	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Kaupungin houkuttelevuus ja elinvoima: Heinola tunnetaan vetovoimaisena ja elinvoimaisena kaupunkina, jossa väestökehitys tukee kestäväää kasvua. Uusien asuin- ja loma-asuntoalueiden maankäyttöselvitykset tukevat muuttovoittoa. Korkeakouluysteistyö ja oppiva organisaatio: Yhteistyö korkeakoulujen kanssa vahvistaa Heinolaa oppivana kaupunkina ja tuo uusia innovaatioita. Kaupunkiympäristöpalvelut tarjoavat oppimisympäristön harjoittelijoille ja opiskelijoille. Kaavoitus ja kaupunkikehittäminen: Kaavoitus etenee suunnitelmallisesti ja tukee yritystoiminnan, asumisen ja loma-asumisen tarpeita. Kaupunki osallistuu aktiivisesti yritysten sijoittumisneuvotteluihin ja edistää kuntien välistä yhteistyötä.	Tilaverkko ja toimitilat tukevat kaupungin elinvoimaa, palvelujen kehittämistä ja muutoskykyä. - Palveluverkkotarkastelut ja tilaselvitykset toteutettu suunnitellusti (100 % suunnitelluista) - Uusien tai muutettujen toimitilojen hankesuunnitelmat laadittu PTS:n mukaisesti (kyllä/ ei) - Oppilaitos- ja kehittämisysteistyötä tukevat tilaratkaisut (kyllä/ei)	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri

Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	• Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmät: Tietojärjestelmät tukevat sujuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, ja niiden käytettävyys koetaan hyväksi. Tämä varmistaa toimivat viranomaispalvelut ja palvelujen hyvän saavutettavuuden yhteistoiminta-alueella. • Työhyvinvointi: Hyvinvointitoimet kohdentuvat oikein ja näkyvät henkilöstön jaksamisessa ja sitoutumisessa. Toimenpiteet perustuvat KeVa-kyselyiden tuloksiin. • Asukas- ja asiakaspalaute: Palaute otetaan järjestelmällisesti huomioon ja siihen vastataan nopeasti, mikä lisää luottamusta kaupungin toimintaan. Sähköistä asiointia ja tiedottamista kehitetään jatkuvasti. • Yhteistyö ja osallisuus: Yhteistyöprosessit ovat toimivia ja osallistumistapahtumat vahvistavat kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia.	Tilakeskuksen toiminta on ennakoivaa, läpinäkyvää ja tukee hyvää johtamista. • Palvelusopimuksen mukainen raportointi ajallaan 100 % • Kiinteistöihin liittyviin asiakaspalautteisiin vastausaika alle 5 arkipäivää • Tietojärjestelmien käytettävyys (häiriöt) ei merkittäviä katkoksia	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri
Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	• Toimipisteoptimointi ja tilatehokkuus: Palveluverkko on ajantasainen ja tilat tehokkaassa käytössä, mikä tukee kaupungin talouden tasapainoa. Tilapalvelut kehittävät ratkaisuja ja esityksiä tilatehokkuuden parantamiseksi. • Vesilaitoksen talouden tasapaino ja korjausvelka-analyysi: Elinkaaritalouden hallinta varmistaa vesilaitoksen toimintavarmuuden ja suunnitelmalliset investoinnit. Viemäriverkoston kuvaamista jatketaan järjestelmällisesti. • Omaisuuksiluokitus ja sen kestävä hyödyntäminen: Kaupungin omaisuutta hyödynnetään strategisesti siten, että se tukee taloudellista kestävyyttä ja ympäristötavoitteita. Metsäohjelman valmistumisen jälkeen metsänhoitosuunnitelma päivitetään ja kiinteistöjen arvoluontia vahvistetaan. • Yhteistyön tiivistäminen: Sopimus- ja yhteistyökäytännöt ovat ajantasaisia ja tuottavat tehokkuutta. Viranomaispalveluyksikön säilyminen Heinolassa varmistetaan, ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa vahvistetaan ja laajentamista selvitetään, myös sähköisten asiointipalvelujen kehittämisellä. Lupatuloilla rahoitetaan pääosa rakennusvalvonnan kuluista.	Tilakeskuksen omaisuudenhallinta ja investoinnit tukevat kaupungin talouden tasapainoa ja pitkän aikavälin kestävyyttä. • Tilatehokkuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet toteutettu (kpl / vuosi) • Tilatehokkuus paranee (m² / käyttäjä) • Korjausvelka ei kasva PTS-vertailussa • PTS:n mukaisten investointien toteutumisaste ≥ 90 % • Omaisuuksiluokitus ajantasainen (kyllä/ei) • Käyttötalousmenot talousarvion puitteissa (± 0 %)	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riskiarvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Tilaaajaosaamiseen ja palveluntuottajan ohjaukseen liittyvät riskit (riittämätön resursointi tilaajatehtävissä, osaamisen säilyminen ja tiedonhallinta).	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Selkeä tilaajaorganisaatio, vastuiden määrittely, säännöllinen seuranta ja raportointi.	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri
Toiminnallinen riski	Palvelusopimukseen ja palvelutason toteutumiseen liittyvät riskit (palvelutason poikkeamat, raportoinnin puutteet, vastuunjaon epäselvyydet).	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Selkeät sopimukset, palvelutasomittarit, säännöllinen seuranta ja raportointi sekä yhteistyöryhmätyöskentely.	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri
Toiminnallinen riski	Hankintojen ja investointien aikataulun viivästyminen tilaaja–tuottajamallissa, joilla voi olla taloudellisia heijastusvaikutuksia.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Hankinta-asioiden koulutus ja ohjeistus. Investointisuunnitelma pitemmälle ajanjaksolle. Ennakoiva työnsuunnittelu sekä talousarviomuutokset ajoissa.	Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö kiinteistöissä ja ruokapalveluissa (esim. sähkön- tai vedenjakelun häiriö tai muu toimituskatkos), joka vaarantaa palvelujen jatkuvuuden.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Palveluntuottajan kanssa sovitut varautumis- ja toimintamallit, sopimuksiin kirjatut vastuut ja ilmoitusmenettelyt sekä säännöllinen yhteistyö ja seuranta (vesi- ja sähköhuollon palveluntuottajat). Ruokapalveluissa varautuminen äkillisiin häiriöihin (esim. vararuokajärjestelyt: väh. 2 pv valmisruokaa) palveluntuottajan omaavalvonnalla mukaisesti.	Palvelupäällikkö, Kaupunkiympäristöjohtaja, Kehitysinsinööri

Vesilaitos

Vesilaitos	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	4 355 339	4 523 500	4 582 000	4 808 100	5 045 400
Muut toimintatuotot	250 177	250 000	500 000	800 000	1 100 000
Toimintatuotot	4 605 516	4 773 500	5 082 000	5 608 100	6 145 400
Valmistus omaan käyttöön	1 089 691	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	- 591 967	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-1 739 726	-2 387 000	-2 531 500	-2 532 100	-2 532 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 221 871	0	-20 000	-20 000	-20 000
Muut toimintakulut	-30 252	- 155 600	-27 000	-27 000	-27 000
Toimintakulut	-3 583 815	-2 542 600	-2 578 500	-2 579 100	-2 579 700
Toimintakate	2 111 391	2 230 900	2 503 500	3 029 000	3 565 700
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
Muut rahoitustuotot	10 220	0	0	0	0
Korkokulut	- 408 822	- 542 000	- 566 200	- 618 600	- 738 500
Vuosikate	1 103 903	1 038 900	1 287 300	1 760 400	2 177 200
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
Suunnitelman muk. poistot	-2 021 820	-2 032 500	-1 982 400	-2 037 700	-2 207 400
Tilikauden tulos	- 917 917	- 993 600	- 695 100	- 277 300	-30 200
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	- 917 917	- 993 600	- 695 100	- 277 300	-30 200

INVESTOINNIT

Urheiluopisto-Vierumäki vesihuoltolinja	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	0	0	-1 000 000	-1 000 000
Netto	-100 000	0	0	-1 000 000	-1 000 000
Musterin runkovesijohto	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-100 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0
Netto	-100 000	-1 000 000	-1 000 000	0	0
Tommolan alueen vesihuolto	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	0	-1 000 000	-1 000 000	0	0
Netto	0	-1 000 000	-1 000 000	0	0
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS VESILAITOS	TAE 2026	TS 2027	TS 2028	TS 2029	TS 2030
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000	-6 900 000	-3 900 000
Netto	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000	-6 900 000	-3 900 000

RAHOITUSLASKELMA

Vesilaitos	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Liikelyljäämä (alijäämä)	89 572	198 400	521 100	991 300	1 358 300
Poistot ja arvonalentumiset	2 021 820	2 032 500	1 982 400	2 037 700	2 207 400
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 007 489	-1 192 000	-1 216 200	-1 268 600	-1 388 500
Toiminnan rahavirta	1 103 903	1 038 900	1 287 300	1 760 400	2 177 200
Investointimenot	-1 962 183	-1 620 000	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000
Investointien rahavirta	-1 962 183	-1 620 000	-1 310 000	-5 170 000	-7 230 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 858 280	- 581 100	-22 700	-3 409 600	-5 052 800
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	17 000 000	2 700 000	2 200 000	5 800 000	8 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	0	-2 059 500	-2 059 500	-2 378 600	-2 919 200
Lainakannan muutokset	17 000 000	640 500	140 500	3 421 400	5 080 800
Vaihto-omaisuuden muutos	105 576	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä	0	-59 400	- 117 800	-11 800	-28 000
Saamisten muutos muilta	173 169	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta/ky:ltä	-16 648 923	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	228 458	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	-16 141 720	-59 400	- 117 800	-11 800	-28 000
Rahoituksen rahavirta	858 280	581 100	22 700	3 409 600	5 052 800
Rahavarojen muutos	0	0	0	0	0

TOIMINNAN KUVAUS

TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA SEN MUUTOKSET

TOIMINNAN PAINOPISTEALUEET

STRATEGIASTA JOHDETUT TAVOITTEET/TOIMIALA (VALTUUSTON SITOVUUSTASO)**Vastuuhenkilö:** Kuntatekniikkapäällikkö

Vesilaitos hankkii vesihuollon operointipalvelut Lahti Aqua Oy:ltä. Yhtiö vastaa kaupungin vesihuoltopalvelujen operoinnista, kunnossapidosta, korjauksista sekä uusien hankkeiden suunnittelusta ja rakennuttamisesta konsessiosopimuksen ja PTS:n mukaisesti sekä asetettujen toiminnallisten tavoitteiden toteuttamisesta. Yhtiö raportoi kaupunkiympäristön palvelualueelle neljännesvuosittain taloustilanteesta, tavoitteiden toteutumisesta ja investointien etenemisestä.

Vesilaitoksen ja Lahti Aqua Oy:n operatiivista yhteistyötä tukevat kaupungin sisäinen vesilaitoksen taustaryhmä sekä osapuolten yhteinen yhteistyöryhmä. Taustaryhmät toimivat asiantuntija- ja valmisteluryhminä, joilla ei ole päätösvaltaa, ja tukevat sopimuksen toimeenpanoa, seurantaa ja raportointia.

- Kaupunginhallitus vastaa yhtiön strategisesta omistajaohjauksesta. Operatiivisesta omistajaohjauksesta ja omistajatahdon toimeenpanon seurannasta vastaa kaupunginjohtajan johtoryhmä.
- Kaupunkiympäristölautakunta vastaa vesilaitosta koskevasta talousohjauksesta osana palvelualueen talousarviota ja -seurantaa.
- Vesilaitos vastaa yhtiöltä tilattavien palvelujen määrittelystä, tilaamisesta ja sopimuksen seurannasta.

Vesilaitoksen tavoitteet toteuttavat kaupunkiympäristön sitovia tavoitteita. Näitä tukevat osatavoitteet, jotka on kirjattu palvelualueen tavoitteisiin, Vesilaitoksen tavoitteisiin sekä konsessiosopimukseen, jolla tässä asiakirjassa tarkoitetaan kaupungin ja palveluntuottajan välistä palvelusopimusta.

Strateginen päämäärä	Palvelualueen tavoite 2026
Hyvinvoinnin kasvu • Hyvinvointi lisääntyy • Toimiva arki • Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Ks. palvelusopimus
Uudistuva työ ja asuminen • Muuttovoiton vahvistaminen • Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä • Monipaikkainen Heinola	Ks. palvelusopimus
Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	Ks. palvelusopimus
Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	Ks. palvelusopimus

Käyttösunnitelma

Strateginen päämäärä	Tavoite 2026	Mittari ja tavoitetaso	Vastuu
Hyvinvoinnin kasvu - Hyvinvointi lisääntyy - Toimiva arki - Hiilineutraali ja resurssiviisas Heinola	Asiakastyytyväisyys: Asiakaskokemuksen arviointi kertoo, että palvelut koetaan laadukkaiksi ja arki sujuvaksi. Palvelualueiden välinen yhteistyö ja osaamisen jakaminen johtoryhmätyön kautta tukevat laadun paranemista (ohjaus ja neuvonta). Esteettömyyden priorisointi: Esteettömyyden kehittäminen näkyy konkreettisesti kaupunkilaisten liikkumisessa ja saavutettavuudessa. Kaupunkisuunnittelu priorisoi kehittämiskohteita ja varmistaa parannusten toteutumisen. Uusiutuvan energian edistäminen: Kaupungin energiantuotannossa uusiutuvat ratkaisut vahvistuvat ja tukevat hiilineutraaliustavoitetta. Energiaratkaisut kytkeytyvät resurssiviisauden työryhmän kehittämiseen. Tavoitteiden seuranta: HINKU- ja JETS-seurannasta saadaan tietoa, joka ohjaa päätöksentekoa ja kehittämistä. Seuranta on säännöllistä ja vaikutukset näkyvät strategisten työryhmien työssä.	Vesilaitos tukee tavoitetta varmistamalla terveellisen talousveden saatavuuden ja toimintavarmen jätevesihuollon kaikissa olosuhteissa. Turvata Heinolan kaupungin vesilaitoksen asiakkaille turvallinen, luotettava ja häiriötön vesihuolto kaikissa olosuhteissa. Tuottaa vesihuoltopalvelut ympäristöä säästäten ja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti huomioiden kaupungin Hinku- ja JETS-tavoitteet. Yhdyskuntatekniset palvelut - kyselytutkimuksessa mitattu asiakastyytyväisyyden keskiarvo vähintään 3,5 vesihuoltopalveluista.	Kuntatekniikkapääällikkö
Uudistuva työ ja asuminen - Muuttovoiton vahvistaminen - Dynaaminen ja uudistuva elinkeinoelämä - Monipaikkainen Heinola	Kaupungin houkuttelevuus ja elinvoima: Heinola tunnetaan vetovoimaisena ja elinvoimaisena kaupunkina, jossa väestökehitys tukee kestävää kasvua. Uusien asuin- ja loma-asuntoalueiden maankäyttöselvitykset tukevat muuttovoittoa. Korkeakoulu yhteistyö ja oppiva organisaatio: Yhteistyö korkeakoulujen kanssa vahvistaa Heinolaa oppivana kaupunkina ja tuo uusia innovaatioita. Kaupunkiympäristöpalvelut tarjoavat oppimisympäristön harjoittelijoille ja opiskelijoille. Kaavoitus ja kaupunkikehittäminen: Kaavoitus etenee suunnitelmallisesti ja tukee yritystoiminnan, asumisen ja loma-asumisen tarpeita. Kaupunki osallistuu aktiivisesti yritysten sijoittumisneuvotteluihin ja edistää kuntien välistä yhteistyötä.	Kehittää ja syventää kuntien välistä vesihuoltoyhteistyötä Lahden ja Heinolan kaupunkien välillä, joka tukee seudullista elinvoimaa.	Kuntatekniikkapääällikkö

Vahva kaupunkiyhteisö • Laadukas päätöksenteko • Osallisuuden vahvistaminen • Hyvinvoiva henkilöstö ja hyvä johtaminen	• Rakennus- ja yhdyskuntainfrastruktuurin tietojärjestelmät: Tietojärjestelmät tukevat sujuvaa suunnittelua ja päätöksentekoa, ja niiden käytettävyys koetaan hyväksi. Tämä varmistaa toimivat viranomaispalvelut ja palvelujen hyvän saavutettavuuden yhteistoiminta-alueella. • Työhyvinvointi: Hyvinvointitoimet kohdentuvat oikein ja näkyvät henkilöstön jaksamisessa ja sitoutumisessa. Toimenpiteet perustuvat KeVa-kyselyiden tuloksiin. • Asukas- ja asiakaspalaute: Palaute otetaan järjestelmällisesti huomioon ja siihen vastataan nopeasti, mikä lisää luottamusta kaupungin toimintaan. Sähköistä asiointia ja tiedottamista kehitetään jatkuvasti. • Yhteistyö ja osallisuus: Yhteistyöprosessit ovat toimivia ja osallistumistapahtumat vahvistavat kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia.	Varmistaa selkeä ja läpinäkyvä ohjaus- ja vastuunjako kaupungin ja yhtiön välillä.	Kuntatekniikkapäällikkö
Kestävä talous • Velkamäärän vähentäminen • Käyttötalouden tasapaino • Kasvua tukevat tulevaisuusinvestoinnit	• Toimipisteoptimointi ja tilatehokkuus: Palveluverkko on ajantasainen ja tilat tehokkaassa käytössä, mikä tukee kaupungin talouden tasapainoa. Tilapalvelut kehittävät ratkaisuja ja esityksiä tilatehokkuuden parantamiseksi. • Vesilaitoksen talouden tasapaino ja korjausvelka-analyysi: Elinkaaritalouden hallinta varmistaa vesilaitoksen toimintavarmuuden ja suunnitelmalliset investoinnit. Viemäriverkoston kuvaamista jatketaan järjestelmällisesti. • Omaisuuksien luokitus ja sen kestävä hyödyntäminen: Kaupungin omaisuutta hyödynnetään strategisesti siten, että se tukee taloudellista kestävyyttä ja ympäristötavoitteita. Metsäohjelman valmistumisen jälkeen metsänhoitosuunnitelma päivitetään ja kiinteistöjen arvoluontia vahvistetaan. • Yhteistyön tiivistäminen: Sopimus- ja yhteistyökäytännöt ovat ajantasaisia ja tuottavat tehokkuutta. Viranomaispalveluysikön säilyminen Heinolassa varmistetaan, ja yhteistyötä naapurikuntien kanssa vahvistetaan ja laajentamista selvitetään, myös sähköisten asiointipalvelujen kehittämisellä. Lupatuloilla rahoitetaan pääosa rakennusvalvonnan kuluista.	Tuottaa vesihuoltopalvelut kustannustehokkaasti siten, että palvelujen laatu ja toimintavarmuus säilyvät. Kehittää vesihuoltoa suunnitelmallisesti ja varmistaa verkostojen ja laitosten elinkaaren hallinta. Mittarit: vuotovesi • Jätevesiviemäriverkosto: tulevan lisävesikuormituksen osuus alle 40 % • Vesijohtoverkosto: tapahtuvan vedenmenetyksen osuus alle 14 %	Kuntatekniikkapäällikkö

Riskienhallinta

Riskiluokka	Tunnistettu riski	Riski-arvo	Hallintakeino	Vastuu
Toiminnallinen riski	Vesihuollon operoinnin onnistuminen ja konsessiosopimuksen toteutuminen (toimintavarmuus, palvelutaso ja vastuunjako tilaajan ja operoijan välillä).	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Konsessiosopimuksen mukainen säännöllinen seuranta ja raportointi, vuorovaikutus Lahti Aqua Oy:n kanssa sekä omistaja- ja tilaajaohjauksen toteuttaminen.	Kuntatekniikkapäällikkö
Toiminnallinen riski	Oikeusturvaan ja viranomaisvastuuseen liittyvät riskit vesihuollon järjestämisessä (valitukset, vastuunjaon epäselvyydet, häiriötilanteiden hallinta).	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Selkeä vastuunjako konsessiosopimuksessa, viranomaisohjeiden noudattaminen, huolellinen valmistelu ja dokumentointi sekä ennakoiva neuvonta.	Kuntatekniikkapäällikkö
Toiminnallinen riski	Hankintojen ja investointien aikataulun viivästyminen vesihuollon investoinneissa, jolla voi olla taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 	Pitkän aikavälin investointisuunnittelu, ennakoiva työsuunnittelu, yhteistyö operoijan kanssa sekä talousarviomuutosten valmistelu ajoissa.	Kuntatekniikkapäällikkö
Vahinkoriski	Äkillinen toimintahäiriö vesihuollossa (esim. sähkökatko, laitevika tai muu häiriö), joka voi vaarantaa vedenjakelun tai jäteveden käsittelyn.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 1 	Varavoiman saatavuus, häiriötilannesuunnitelmat, yhteistyö operoijan kanssa sekä säännöllinen varautumisen seuranta.	Kuntatekniikkapäällikkö